

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 12.

V Ptuj v nedeljo dne 23. marca 1913.

XIV. letnik.

Vstajenje.

Zimskih sponih odjarmljena, oklenjena, od ledom mila zemljica; i rož nobena več cvetela i ptica ni nobena pela, kot tiran strupena megla a mrtvo zemljo se je vlegla . . .

mrt s koščeno roko dušila je zadnje nade, — ni konca njene mrzle vlade. . . am v grobu spi Resnica zdaj, red grobom skala vekomaj, — rvari križ in skala bela spomin le bodeta živela!

Tam na Balkanu v „imenu križa“ se mori . . . v potokih teče rdeča kri . . . otrok ob mrtvih prsih pada pri materi v smrti glada . . . Kryavi tam so pač piruhi, in puška, handžar, Kristu gluhi.

Krist je umrl . . . In ostri meč, nabrušen, straži, pa smehlja farizejske laži: — „Kje, nacarenski kralj, si zdaj, ki si obljubljal sveti raj? Tu spiš, — in niti skale te tvoje moči ne odmakne.“ . . .

„Ti spiš . . . ti spiš . . . ne čuješ več sveta viharja . . . A kaj prihaja? . . . je to zarja? . . . je solnce to, ki že nam vzhaja, je svet neznanega nam raja?“ . . . In skala pada . . . iz temnih tal se dviga — Jezus Krist je vstal!

Vstajenje. . . Ti obljubljen nam vstajenje prinašaš znova nam življenje, razbite so verige vraga, — i smrt Resnice ne premaga. . . „Jaz sem pri vas do konca dni!“ . . . Oj vstal človeštvu, Krist, si Ti!

Krvavi križ bil znak največje je sramote, zdaj znamenje božje krasote. . . Že pojejo nam drobne ptice, že posušene so solzice — obljubil, izpolnil si Ti — „Jaz sem pri vas do konca dni!“ . . .

In zdi se mi da rana Krista znova se odprla, da vsa božanska ljubav je umrla, in da med tisočim mrličev tam se zgrudil je na tla i Kristus sam . . . Velika noč je izginila — kri žrtev jo je začel . . .

Hozanah. . . In vsako leto prvi cvet veselo vest zvoni med svet, da temni grob že je razpal in nam Odrašenik je vstal. . . Hozanah . . . deca, kje je jok? Hozanah . . . vstal je solčni Bog!

In vsako leto . . . Pa tudi ta pomladni čar Vstajenja vstvaril je oltar! Krist nam je vstal, — že čujem glas, že sreči gleda svet v obraz . . . In zdi se mi, da Krist potuje, neviden svet si ogleduje . . .

Hozanah . . . Oj vstajaj, Krist, že pričakuje človeštvo te in obožuje — — Oj daj otroku oko jasno, človeštvu daj ljubezen krasno . . . Cvetite, rožice, iz tal — Kristus je vstal!

Velikanož . . . A glej, povsod kjer Kristus pride, se laž s sovraštvom bledim snide, in farizejev je še več, ostrejši še nabrušen meč . . . Z glavo Spasitelj je zmajal: zastonj ljubezen je sejal . . .

On, ki na križu je za sovražnike še prosil, z nedolžno krvjo zemljo rosil, — On našel je zločin na cesti, bodalo je v krščanski pesti, in v hiši Božji divji boj — „Kje testament ljubezni moj? . . .

Vojne zmešnjave.

Mirovna pogajanja stopajo v odločilni moment. — Velevlasti hočejo prelivanju krvi konec napraviti. — Odpuščanje rezervistov na Ruskem in v Avstro-Ogrski. — Notranji prepripi med balkanskimi narodi. — Grški kralj umorjen. — Adrianopol in Skutari nepremagana. — Srbi in Črnorci divjajo zoper mednarodno pravo. — Položaj jako resen in hitra odločitev je pričakovati.

Kri teče naprej, — in lahko se reče, da laj brez prave potrebe in zgolj zaradi trmoavosti balkanskih držav, ki mislijo več pogoltni nego prenaša njih želodec ter želodec vse Evrope . . . Velevlasti so ponudile bojujočim se rankam posredovanje za mir. Turčija se je koj pokorila tej želji. Balkanske države pa so usale najprve stvar kolikor mogoče zavleči. pale so pač, da bodejo zamogle med tem čam Adrianopol in Skutari zavzeti. Končno so ndar predložile svoje pogoje za mirovna pojanja. Ti pogoji so tako prenapeti in prevzetni, so res že pravi „evropejski škandal“, kakor je izrazil nek ugledni angleški list. Na tej dlagi se Turčija seveda ne more pogajati, kler ima le še eno patrono. Tudi vse odločilne levlasti so s temi prenapetimi pogoji nezadoline. Zato hočejo stvar zdaj same roko vzeti in obem bojujočim se stranm predložiti svoje pogoje, ki odgovaropoložaju in na katerih podlagi se de moral mir skleniti. Kajti rajni čas je, da se balkanski ogenj omeji. Evropa na noben način ne more ko tpeti, da bi se vsled te vojne stalo splošno vznemirjenje še adalje zavleklo. Kajti gospodarska oda, ki prihaja iz tega, je jako velika, ne mo za Balkan, marveč za vso Evropo.

Evropa potrebuje mira in bode, kakor se zdaj od vseh strani zatrjuje, ta mir z brezobzirno odločnostjo zasilurila. V par dneh, morda še preje, je torej v tem oziru pričakovati odločitve.

Da je prišlo med Avstro-Ogrsko in Rusijo do nekakega malega sporazumljenja, dokazuje dejstvo, da se je pričelo rezerviste ob rusko-avstrijski meji opuščati. Mnogo veljave se na to sicer ne sme polagati; vendar pa nam je ta odredba dokaz, da ruska vojna stranka še nima vsega vpliva. Angleški državniki so tudi zdaj precej odločno izjavili, da se Anglija ne bode pustila zlorabljamti za panslavistične ideje. Tudi nemški državniki so izrazili par odločnih svarilnih besed, tako da morajo zdaj na Balkanu vendar enkrat izpoznati, da tamošnjinarodi ne bodejo cele Evrope za nos vodili.

Sicer pa imajo balkanski zavezniki sami že toliko notranjih preprirov in nasprotij, da bodejo kmalu svojo zvezo razbili. Zlasti Srbi so pričeli zdaj divjo gonjo proti Bulgarom, ki je peljala že do prav resnih preprirov. Ravno tako izgleda, kakor da bi se iz poraza Turčije porodili novi nemiri. Balkanski narodi že zdaj do-

kazujejo, da svoje samostojnosti vredni niso in da niso zmožni, imeti kulturne države.

K vsemu temu še pride, da je včeraj pretresla svet grozna vest, da je bil v Saloniku grški kralj ustreljen. Pred Adrianopolom in Skutarijem pa združene armade ne morejo doseči nobenih uspehov. Vso brezvestno prelivanje krvi pred Skutarijem je že zato škandalozno, ker so velevlasti, zlasti pa Avstrija in Italija odločno izjavile, da ne bode Skutari nikdar Črnigori pripadalo. Kralj Nikita podi svoje podanike torej popolnoma nepotrebno na morišče; doma pa ni nobene družine več, v kateri ne bi obžalovali smrt vsaj enega člana, lakota in bolezen prihajajo . . .

Čez ta dejstva tudi srbsko-črnogorska zveirstva, o katerih poročamo spodaj, ne pomagajo. Srbi in Črnogorci streljajo na tuje konzulate in kloštre ter nedolžne prebivalce, pomagalo pa jim ne bode. Prelita kri se bode nad njimi samimi grozno maščevala . . .

Tako je položaj torej še vedno jako resen. Avstrija in z njo zvezana Nemčija ter Italija so s svojo zmerno politiko dokazale, da se jim gre za mir. Anglija to danes priznava. Zato pa bode zdaj treba panslavistični hujskariji enkrat za vselej konec napraviti. Z lepimi nasveti in prijaznimi svarili se doslej na Balkanu ni ničesar doseglo. Morda bi se več doseglo, ako bi par avstrijskih bojnih parnikov priplavalo pred albanske pristane . . .

Odpuščanje rezervistov.

Kakor smo že v zadnji številki poročali, pogodili sta se ruska in avstro-ogrška

smo igrača za tiste Srbe, ki so v vsakem oziru od nas odvisni.

Zadnji telegrami.

Polja, 19. marca. Danes je

odplula ena eskadra naših vojnih parnikov, obstoječa iz treh velikih in več malih križark ter raznih torpedovk proti Cattaru. Oficialno se razglša, da se vršijo le morske vaje.

3

dragocena navodila

za kupujočo gospodinjstvo

1. Iz nobene druge kocke se ne more pripraviti tako izvrstna inokusna juha kot iz **MAGGI-JEVE kocke** po 5 vin.

Prepitate se lahko o tem, če pokusite ob enem juho iz naše in kake tuje kocke.

2. Zahtevajte torej vedno izrecno **MAGGI-JEVE kocke**.

3. Pazite že pri nakupu, da-li ima vsaka kocka na zavitku ime **MAGGI** in varstveno znamko zvezdo s križcem

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani iloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani in slik.

Dopisi.

Št. Peter na Medvedjem selu. Pri nas v lnišču je v novem času tudi trgovina. Prosi pa namreč gospod župnik sam. Kmetje se en, Glogovarjajo med seboj, da zna gospod Gomilšek ce teh ubro prodajati. Koliko pa kaj pridobnine (Geje zamrba) plača? To bi Vas vprašali, gospod acinev Gomilšek. Ne vem, če bodo s tem trgovci okoli dovoljni. Kaj pa Št. Peterska trgovca delata? bi in i spita, da püstita kar meni nič tebi nič na o pniku tržiš? Gospod župnik, Vam pa svetujemo, suženj pustite ta obrt in se brigate bolj za svoje h brateestre, da ne bodo zahajali hlapci k njim v sicer tabo. Saj veste, kaka je bilo takrat, ko sta li, da znar in dekla našla lepega hlapčka Jožeka aven g. sestrice Mimike. Skrbite, da bo v il svojo ovžu red, otrobe pa naj prodajajo trgovci in mu „Elsa duhovniki!

Središče. Lubi gospod urednik! Vi mi morti bote vervali, če Vam povem, kaj me je tak m, kaj sem Vam tak dolgo ne nič piso. To n je bilo tak, da so naš gospod fejmešter li, kaj bode se tistomu, ki piše v „Štajerca“, tistomu presnetomu Jaki zabelavalo. Jaz pa se bogne strašjo, da Vam još ne jem rad stne župe, te bi se mi morti tak godilo, kak oj srdiškoj gospodi, ki sem Vam že nekad

piso od jih. Lej pa se nič več ne bojim, pa bom Vam vse piso, kaj se bode v našem narodnom Središči godilo. Znate, to Vam je bilo ednok, nej sem šou od Boltovega Joža. Kak dojdem do tistoga prelaza na Grabah, pa čujem, kak nešče trka po okni tam poleg cirkve. „Lubi Franček te pa srečno.“ To sem čul. drugo pa ne. Idem bliže, pa vidim, kak so šli ena debela tetica hitro črez Srdiški trg pa na panhof. Jis sem šou za jimi, črez pol vure pa je že Lukov Matija odliš ž jimi čez tri gore, čez tri dole... Bog zno, kaj je tetico gnalo v noč iz doma, da je rovno polnoči bilo, da sem dojšo do svojega doma — Ve se Vam je tetici krivo vidlo za dobro vino pa — nam Vam povedo zakaj vse, pa so lepo prišli drgoč na Grabe, kaj poštene ljudi šinfajo. Drgoč bom Vam to dale piso, zej nemam časa. Ednok pa Vam dojdem v štacun poleg „picckhandlarije“, — pa Vam dojde to en gospod, na nosi so meli cvikare, al kak se že tomo veli, pa v dugo sukjo so bili oblečeni. Aha, sem jih skoro ne pozno, da so vam, — kaj se ne bote čudili — z žepa vzeli jojca, pa so je odali, kaj so si tobok kupili. No sem si mislo, to vam je nekaj. To so gospod sin od učenika izmed dvanajstih srdiških narodnih apostolov. To bi rojši, sem si mislo, naši gospodi kupili jemo tobok, kak kaj so tistoga sršena pošlali, ke se pameten človek namič ne ogledne na jihove oslarije. To še Vam naj povem, kaj so me gospod Juri oviden tak plusnoli, da sem jih pito, zakaj plantajo. Potli sem zvedjo, kaj jih je eden čuk, malo vekši kak vrabel, ki na strehi čivka — potlačjo. Tak so kleli, vse čuke, jos pa sem si mislo, kaj je škoda, da sem jos ne čuk, jos bi jih tak potlačjo, kaj bi bilo vredno, pa kaj bi še bole plantali. — Mislite gospod urednik, kaj se jos bojim naših haupt-purgarov. O kaj še več. Vse jihove modrosti bom vam piso; ne bojim se namič Klemenčičovoga tetece, ki so se ovi den tak čemerili pri Čven-knovom Androši. Pa vse bom drgoč napiso. Zaj pa vas pozdravim črez hribe in doline in ostane-m vaš zvesti Jaka Kajtebriga.

Majberg pri Ptuj. Poroča se nam, da dela neki zverinski človek veliko škodo po vinogradih. Ta sovražna duša reže in uničuje trsje na potih vinogradov in dela posestnikom veliko škodo. Kdor izve za tega človeka, naj naznani orožnikom; dobi za svoj trud plačilo! Posestniki pa naj pazijo; morebiti dobi roka pravice tega brezvestneža.

Pohorje. (O občinskih volitvah.) Torek dne 11. t. m. smo imeli naše volitve. Čeprav je črna stranka črez vse mere delovala, čeprav je kaplan Baznik s svojimi pristaši in „Čuki“ deloval z vsemi sredstvi, da bi „Štajercijance“ na Pohorju zadržali — ni pomagalo vse skupaj nič. Sijajno so propadli črnubi, sijajno so zmagali vrli zjedinjeni

„Štajercijanci“ na našem Pohorju. O drobnostih teh volitev še poročamo! Smo prepričani, da se bojo tudi č. gg. kaplani Krajnc, Baznik e tutti quanti o izidu teh volitev iz srca veselili. Živijo!!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. Naš kaplan Ratej se v zadnjem „Sl. Gospodarju“ slabo zagovarja; sicer trdi, da se ne zagovarja sam; seveda ne, ker neka druga oseba njegov „original“ prepíše in pošlje v „Sl. Gosp.“ Mi smo pač mislili, da bo g. Ratej tem perutninarjem pri krstu dal vsakemu svoje „ime.“ Z vašim krstom, g. kaplan, niste pogodili, ker mislite na neko ponočno družbo. Dokažite tej ponočni družbi, katero mislite, da ima enak madež, kakor je madež vašega ponočevanja! Naš g. kaplan se le sklicuje na „dobre farane“, da še ima pri njih „ugled“; ni pa še se zagovarjal za to, česar je kriv in kar že mi ne samo eno leto opazujemo. Mi govorimo resnico in o vaši osebi nismo jemali tako grdi primkov, kot vi o nas faranih. Kdo pa je bolj farizejem podoben, mi ki (ako še hočete) povemo Vam več resnice v obraz, ali Vi, ki se kažete postenjaka med „dobrimi farani“? Pa žal, še tudi vaši „dobri“ farani obžalujejo vaše zmote, samo bolj natihem.

Podčetrtek. V našem preje nemškem trgu, obdanem od naprednih kmetovalcev, bil je svoj čas vedno mir in pokoj. Danes so Nemci vecidel izginili, naselili so se večinoma tuji Slovenci. Ali vkljub temu ni prišlo med obema narodnostima do preprirov. Nakrat se je pojavil v bližnjem Olimju neki učitelj; kaznovan je bil svoj čas zaradi tega, ker je na pokopališču v Vidmu šolsko mladino ob priliki ljubljanskih iz-gredov l. 1909 proti avstrijskemu vojaštvu hujskal. Ta prvaški učitelj je seveda tudi takoj pri nas skušal uresničiti podružnico Ciril Metodove družbe. Podružnica se je uresničila s pomočjo sosednega učiteljstva in pristopili so ji seveda tudi naši trgovci, katerih zvezda pa je danes sicer tudi že ugasnila. Ob Novemletu pa je tudi ta prvaški učitelj — Arnušek je njegovo ime! — brez sledu izginil. Pravijo, da je imel gotove grde in po postavi kaznjive grehe na vesti, čeprav mu to sodnja ni mogla dokazati. Pred kratkim se je zopet pojavil, ali izginil je tudi prav hitro. Tiste, ki so ga zaradi njegovega greha naznanili, se ni upal tožiti. Zato teče proti njemu disciplinarna preiskava naprej. Vsled tega so pa naši vitezi Ciril-Methodove družbe v globoki žalosti... Preje se je v zmislu postave gostilniške in pekarijske stavbe z natančno komisijo pregledalo, kar je dotičnika mnogo stroškov in sitnosti stalo. Zdaj pa se je tukaj, kjer gotovo ne primanjkuje gostilen, kar nakratko dovolilo otvoritve gostilne „k teti iz Abbazie“ Jožefa Švafler in obenem neke pekarije. Hiša je za podreti, polna umazanosti in zdravstvenih napak, je brez vodnjaka in v bli-

Albanija.

Prepir za meje nove države Albanije je zdaj najvažnejši pojav v zunanji politiki in obenem najnevarnejše vprašanje. Prinašamo zemljevid, ki kaže dane pokrajinske razmere. Zemljevid je nemški, ali naši čitatelji se bodejo nanj gotovo razumeli. Črta — — — kaže mejo Albanije, kakor jih Avstro-Ogrska zahteva. Po tem načrtu bi spadala v Albanijo jadranska obal s Skutarijem, St. Giovanni di Medua, Durazzom in Valono, nadalje mesta Ipek, Djakova, Dibra, itd. Črta pa kaže mejo Albanije, kakor jo želi Srbija. Po srbski želji bi Albanija skoraj nič ne dobila; odrezali bi ji Skutari in vsa druga važna mesta. Albanci bi morali potemtakem od samega kamenja živeti. Tudi grške želje so na zemljevidu označene i. s. s črto □ ○ □ ○ □.

Zum Streit um die Zukunft Albaniens.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“